

N de no (a Maastricht)

Quan els dirigents europeus van decidir, pel febrer, de signar el Tractat de Maastricht, cap no va creure que hi hauria europeus descontents amb l'opció que feien. La sorpresa va ser total quan els danesos van decidir, amb la tranquil·litat que els caracteritza, que no els interessava anar més enllà del mercat comú i que, per tant, preferien no entrar en la Unió Europea que Maastricht dibuixava. La calma i el repòs es van acabar aquella nit a Brussel·les, probablement per un grapat d'anys.

Després van ser els francesos els qui se la van jugar. Quan Mitterrand va anunciar la victòria del sí va amagar que, en aquella hora, només era un triomf de 100.000 vots, sobre un total de gairebé 20 milions; una diferència ínfima que, de matinada, van corregir, curiosament, les colònies d'Amèrica i Oceania, que van votar en massa sí a la unitat europea.

I encara havia d'arribar Suïssa, la mítica Suïssa, i el seu no a l'espai econòmic europeu. En un any massa nos i sí a mitges per a

un projecte que havia de despertar entusiasmes inenarrables. 1992 estava destinat a ser la porta del gran mercat únic i s'ha convertit en l'any del pessimisme europeu. En l'any que un petit país de quatre milions d'habitants va plantar cara a Europa i va explicar als seus governs que els pobles tenen veu pròpia i poden usar-la, si convé. *Vicent Partal*

O d'olímpics

Quan hauran passat una colla d'anys, molta gent continuarà recordant el 1992 com "l'any dels Jocs". A partir d'ara, quan anirem pel món, trobarem algú que ens recordarà aquells dies que Barcelona era el melic del món. Les imatges de la fletxa encesa volant cap al pebeter, de l'espectacle fantàstic de la Fura dels Baus o dels esportistes desfilarant per l'Estadi són, per alguns, proves irrefutables d'un gran èxit de la ciutat. Un exemple que, quan ens ho proposem, fem les coses bé.

Ara, també hi hagué una altra cara de la moneda, reflectida en els centenars de cartells amb el "Freedom for Catalonia" i els milers de senyeres que acompanyaren la torxa. La presència aclaparadora de símbols espanyols —com va dir EL TEMPS en avançar el guió de les cerimònies— va mutilar la possibilitat de mostrar Catalunya al món amb la seva personalitat. A més, amb els Jocs sembla que s'hagi perdut per sempre el tren del Comitè Olímpic Català. La transformació urbanística de Barcelona i el fet que la ciutat hagi trobat un lloc en els mapes del món són, probablement, els dos llegats principals de l'esdeveniment olímpic. ¿A quin preu, des d'un punt de vista nacional? *J. Vila i Triadú*

P de proveta

Es diu Herman, té 18 mesos i és el primer toro amb una certa humanitat. Concretament, té un gen humà, inserit en els seus cromosomes gràcies a l'enginyeria genètica. Aquest gen és el que en els éssers humans produeix la proteïna anomenada lactoferrina, que actua eficaçment contra les infeccions intestinals i que podria tenir efectes positius en el tractament del càncer i la sida. Els investigadors de l'empresa Gene Farming Europe, establerta a Leiden, i els de la universitat d'aquesta ciutat dels Països Baixos varen extreure 2.500 ovòcits de vaques i els varen inseminar en proveta amb l'esperma de tres toros seleccionats. Hi varen introduir el gen humà. Vint-i-un embrions varen prosseguir la gestació i finalment nasqueren Herman i una vaca, que només tenia el gen humà en certes cèl·lules.

La descendència femenina de Herman ha de posseir també el gen i produir llet amb lactoferrina. D'aquesta forma, s'hauran convertit en farmàcies ambulants, vaques-fàbrica que produiran al mateix temps l'aliment tradicional i un fàrmac probablement útil en moltes infeccions. Fins ara, les manipulacions genètiques havien permès que alguns porcs produïssin hemoglobina humana i que certes cabres ens donessin llet amb activador del plasmionogen (que s'utilitza en el tractament d'atacs cardíacs). A més, tenim els productes obtinguts a partir dels microorganismes, com ara insulina humana.

Tot plegat ens recorda que ja no estem en l'època de controlar la natura, sinó de modificar-la. Granges i factories químiques potser es confondran cada vegada més. Tot esperant que els tractaments basats en manipulacions genètiques en humans tinguin èxit, de moment tindrem medicaments barrejats amb la llet de l'esmorzar. Déu va crear el món en sis dies i el setè va descansar. I ara, l'home sembla entestat a fer veure que ens trobem en el vuitè dia de la creació. *Xavier Duran*

